

ZPRAVODAJ

J I H O Č E S K Y C H B O T A N I K U

Roč. V.

Červen 1964

Čís. 1.

(19)

Porada zástupců poboček ČSBS.

Dne 2. prosince 1963 byla v Praze uspořádána schůze hlavního výboru ČSBS, které se zúčastnili zástupci všech poboček. Jihočeskou pobočku zastupovali předseda R. K u r k a a jednatel V. Chán. Úkolem porady bylo sjednotit názory na náplní práce jednotlivých poboček. Bylo dohodnuto, že každá pobočka bude i nadále pokračovat v činnosti, která je pro ni specifická (Jihočeši - fytogeografická napovádění, Východočeši - soupis dřevin). Společnou náplní všech poboček bude spolupráce na Flóře ČSSR a shromažďování a doplnování krajových bibliografií floristických prací. Bude nutno vyznačit uzemí floristicky málo zpracovaná, kde by pak měla botanická pracoviště soustředit výzkum. Všechny pobočky budou spolupracovat s fytogeografickým oddělením botanického ústavu ČSAV při sledování rozšíření určitých druhů.

Závěrem bylo konstatováno, že hlavním úkolem floristického výzkumu je zjišťovat dnešní rozšíření druhů doplněné sladovením, kde druh rostl dříve a proč na lokality vyrazil.

Večer přednesli pak zástupci jednotlivých poboček na schůzi celé Společnosti zprávy o činnosti a plán práce na příští rok.

Uspořádaná porada, která byla prvnou schůzkou zástupců všech ustanovených poboček, upřesnila názory na dnešní floristickou práci. Bylo by učelné pořádat podobné schůzky každým rokem.

V. Chán.

ORGANIZAČNÍ ZTRÁVY

● V letošním roce budeme se snažit doplnit rozšíření druhů sledovaných v minulém roce (viz Zpravodaj čís. 2 z roku 1963) a ukončit tak tuto práci. Dále budeme napovádět rozšíření několika dalších druhů. Je tedy nutno zaznamenávat lokality následujících druhů rostlin (druhy označené + nebyly sledovány v minulém roce) :

- + *Anemone ranunculoides* (sasanka pryskyřníkovitá)
- + *Anemone silvestris* (sasanka lesní)
- Aquilegia vulgaris* (orliček planý)
- Aristolochia clematitis* (podražec křoviští)

- Arnica montana (prha arnika)
- + Consolida segetum (ostrožka střeška)
- Cytisus nigricans (čiljaník černající)
- Dentaria bulbifera (kyčelnice cibulkonosná)
- Hepatica nobilis (jaterník podléška)
- Juniperus communis (jalovec obecný)
- Lilium martagon (lilia zlatohlávek)
- Menyanthes trifoliata (vachta trojlistá)
- + Myosurus minimus (myší ccásek nejmenší)
- + Nuphar pumilum (stulík malý)
- Nymphaea alba (leknín bílý)
- Origanum vulgare (dobromysl obyčejná)
- + Pulsatilla vernalis (koniklec jarní)
- + Ranunculus lingua (pryskyřník veliký)
- Stellaria holostea (ptačinec velkokvětý)
- + Thalictrum aquilegiifolium (žlutucha orlíčkolistá)
- Trollius europaeus (upolín evropský)

Žádám všechny naše členy a spolupracovníky, aby sledovali výskyt uvedených rostlin a ke konci sezóny zaslali nalezené lokality vedení pobočky. U jednotlivých nalezišť uvedte: okres, nejbližší obec, přesné určení místa, stanoviště, geologický podklad (pokud je znám), expozici naleziště, přibližnou nadmořskou výšku, hojnost výskytu, jméno sběratele a poznámku o tom, zda máte herbariový doklad.

❸ Podobně jako v minulých letech bude i v roce letošním Botanické oddělení Národního muzea v Praze organizovat sběr květin pro sbírku čs. rostlin určenou k výměně se zahraničními ústavy. Výbor pobočky se obrací znovu na všechny členy a spolupracovníky s žádostí, aby pokud jim to bude jen trochu možné, pomohli při této důležité akci. Obtíže spojené se sběrem jsou opravdu minimální, protože sebrané rostlinky je nutno pouze začísť do papíru (který zašle Botanické odd.), zabalit a mokré odeslat do Práhonic. Věřím, že tak jako v minulých letech, najde se opět několik obětavých pracovníků, kteří pomocou při této akci. Výbor pobočky jim předem děkuje za jejich porozumění a spolu-práci. Blížší podrobnosti o sběru zašle na požádání jednatel pobočky (V. Chán, Strakonice-867/I.)

❹ Výbor Jihočeské pobočky se již delší dobu snaží zlepšit spolupráci mezi jednotlivými pobočkami. Domnívám se, že osobním seznámením pracovníků podaří se nám zlepšit spolupráci lépe než se tomu děje cestou oficielní. Za tím účelem zaslali jsme Severočeské, Západočeské a Východočeské pobočce ČSBS adresář členů a spolupracovníků Jihočeské pobočky s žádostí, aby byl předán jejich členům. Rádi bychom docílili toho, aby členové ostatních poboček při příležitostních cestách do jižních Čech (rekresce, zájezd, dovolená, služební cesta, voj. cvičení apod.) navštívili naše pracovníky, seznámili se s nimi a vyměnili si navzájem zkušenosti.

Výbor Jihočeské pobočky žádá proto všechny své členy a spolupracovníky, aby pokud se na ně floristé z ostatních částí Čech obrátí, ochotně jim poskytli potřebné informace a to nejen o květeně, ale vůbec o celém kraji.

○ RUŽNÉ ZPRÁVY

● Spolupracovník pobočky prof. biolog. B. Slavík sleduje rozšíření *Lactuca perennis* L. (locika vytrvalá) na celém území ČSSR a žádá členy pobočky o sdělení lokalit. V případě publikování budou jména nálezů u jednotlivých lokalit řádně uvedena. Veškeré zprávy zasílejte přímo na adresu : prof. biolog. Bohumil Slávka, Konšelská 25, Praha 8.

● Spolupracovník pobočky S. Kučera sleduje rozšíření *Alnus viridis* (CHALK) DC. (olše zelená) v jižních Čechách a žádá členy pobočky o sdělení lokalit. U lokality je nutno uvést stručnou lokalizaci, nadmořskou výšku, stručnou ekologickou charakteristiku (např. volný porost, okraje boru, v podrostu boru). Veškeré zprávy zasílejte přímo na adresu : Stanislav Kučera, Hodějovice 67, p. Č. Budějovice VIII.

NOVINKY V SYSTEMATICE

Jak jsme již našim pracovníkům sdělili, bude se redakční rada Zpravodaje snažit postupně informovat jihočeské floristy o všech změnách, ke kterým v poslední době došlo v systematice. Vědecký pracovník Botanického ustanovu ČSAV - Josef Holub, C. Sc., přislíbil naprát několik příspěvků pro náš Zpravodaj, z nichž první dnes uveřejnujeme.

Carex vulpina L. a *Carex strubae* Podp.

Komplex *Carex vulpina* je ve střední Evropě reprezentován dvěma druhy, jež dlouhou dobu nebyly navzájem rozeznány, i když se rozlišují celou řadou znaků. Pro určování uvádíme následující přehled základních rozlišovacích znaků mezi oběma druhy :

	<i>Carex vulpina</i>	<i>Carex strubae</i>
barva	rostlina (v herbáři) tmavě zelená	rostlina (v herbáři) mírně šedozelená
pochva	pochvy přízemních listů tuhé, tmavé, rospadavé v hrubá, černá vlákna	pochvy přízemních listů měkké, světlé, nepropadavé nebo rospadavé v měkká, hnědá vlákna
stéblo	stéblo na hranách téměř křídlaté, na bocích vyloubené	stéblo na hranách bez význačných křídel, na bocích = ploché
jazyček	jazyček listů nižší než široký nejdolejší listů květenství s odčleněnými sbíhavými hnědými oušky	jazyček listů vyšší než široký nejdolejší listů květenství pochvovitě rozšířen s bělavým okrajem, bez zřetelných oušek
mošnička	povrch mošničky matný, pod lupou jemně papilosní, zobánek mošničky na straně hřbetní hlouběji vyříznutý než na straně břišní.	povrch mošničky lesklý, pod lupou hladký; zobánek mošničky na obou stranách stejně hluboko vyříznutý.

Pro většinu exemplářů *C. vulpina* je charakteristický výskyt rezavých teček na blanitých okrajích pochev stébelných listů; u *C. otrubae* tyto tečky vždy chýzejí.

C. otrubae může být vedle *C. vulpina* zaměňena též s druhy z okruhu *C. muricata*, a to hlavně s *C. contigua* Hoppe, jež se jako jediný druh z tohoto okruhu vyskytuje též na vlhkých loukách; ostatní druhy této skupiny jsou druhy lesní nebo se vyskytují na suchých stanovištích, kde se *C. otrubae* nevyskytuje; morfologicky se snadno odliší jazyček stébelných listů, který je nižší nebo nejvíce stejně vysoký jako široký. *C. contigua*, která má jazyček obdobný jako *C. otrubae*, je habituálně daleko slabší, s mnohem tenčím stéblem a užšími listy a má kořínky na příčném průřezu s fialovou vrstvou pod povrchem.

Znaky na mošničce umožňují rozlišit *C. otrubae* od *C. vulpina* i podle jediné mošničky; pokud je ovšem ve zralém stavu. Vedle dalších pomocných znaků (zde neuvedených) se oba druhy navzájem liší celkovým (i lokálním) rozšíření, jakož i různými ekologickými nároky. *C. otrubae* dává totiž na rozdíl od *C. vulpina* vždy přednost půdám basifilním (obsahujícím vápník, resp. soli). Na základě prostudovaného materiálu pro připravovanou studii o tomto komplexu v ČSSR je *C. otrubae* v Čechách rozšířena v severní polovině, a to hlavně v Polabí a v územích okolo Českého středohoří. Na jih odtud je *C. otrubae* známa jen z ojedinělých výskytů, a to z okolí Hájku - Soos u Františkových Lázní a z blízkého okolí Plzně. Z území jižních Čech je autorovi znám tento přehlížený druh zatím jen z jediné lokality ze Strakonicka (u Prostředního rybníka mezi železničními stanicemi Řepice a Domanice, leg. J. Holub 1950). Tento druh přistupuje tak do skupiny druhů, význačných pro území strakonických vápenců. V jižních Čechách může být zjištěn hlavně v oblastech výskytu vápencových hornin. Naproti tomu *C. vulpina* je v území jižních Čech dosti hojně zastoupena; zatím však u tohoto druhu není stanovena přesněji hořejší hranice výskytu, probíhající pravděpodobně ve výši mezi 500 a 700 m n.m.

Dokladový materiál obou zmíněných druhů, sbíraný v plodném stavu, velmi rád sběratelům zreviduji.

Josef Holub, C. Sc.,
Botanický ústav ČSAV
Průhonice u Prahy, Zámek.

ZPRAVODAJ jihočeských botaniků. - Vydává : Jihočeská pobočka Čs. botanické společnosti v Čes. Budějovicích pouze pro potřebu svých členů a spolupracovníků. Řídí redakční rada : M. Rivola, a J. Štěpán, redaktor : V. Chán, Strakonice-867/I. Články a dotazy týkající se obsahu zasílejte na adresu redaktora. Rozumnožují : ČZM Strakonice. Počet výtisků : 120. Papír Pe 70 A4. Toto číslo vyšlo 18. června 1964.